

minimal, Beløbet saa lille, at det ikke er dette Hensyn, der bør gøre sig gældende. Dernæst maa jeg sige, at jeg skulde tro, at forinden en saadan Bevilling bliver optaget paa Finansloven, har den været forelagt Klitinspektøren til Erklæring. Ja, nu har vi ganske vist ingen Klitinspektør, men saa har den vel været forelagt en af Klitfogderne til Erklæring, og jeg skulde tro, at naar man foreslaar at købe baade Arealet og det derpaa staaende Hus, er der en vis Brug for Huset, men det gives der ingen Oplysning om. Bevillingen er udskuddt, og det beklager jeg i høj Grad, men det er der vel ikke noget at gøre ved. Jeg tør maaske gøre mig Haab om, at vi i Fremtiden, naar vor finansielle Tilstand tillader det bedre end i Øjeblikket, maa faa optaget en Bevilling til Indkøb af Klitarealer. Selv om det er et daarligt økonomisk Resultat, vore Klitplantager hidtil har givet, tror jeg dog, vi ikke helt skulde opgive hverken Beplantningen eller Indkøb af Arealer. Det vilde vist være urimeligt, og jeg vil haabe, at vi i de kommende Aar igen faar Bevillinger optaget paa Finansloven til Indkøb af Klitarealer. Vi har i mange Aar ingen Bevillinger haft til dette Formaal.

K. M. Klausen: Der er under Landbrugsministeriets Budget nævnt et Par Samraad, der er rejste af Socialdemokraterne, og som jeg derfor her skal tillade mig nogle Bemærkninger om. Det første vedrører Spørgsmaalet om Driftslaan til Husmandsbrug. Det er ikke noget nyt Spørgsmaal; det har været fremme til Forhandling her i Tinget før, og jeg skal henvisse til, at i Samlingen 1910—11 blev der af Socialdemokratiet stillet et Ændringsforslag til Finanslovsforslaget, der gik ud paa, at Statskassen skulde som Driftslaan til Husmandsbrug stille en Sum til Raadighed paa 1 Mill. Kr., fordelt paa 5 Aar, saa at der hvert Aar kunde udlaanes 200,000 Kr. Der var fastsat visse Regler, hvorefter disse Udlaan skulde uddeles. Det var foreslaaet, at der kun skulde ydes en Rente af 3 pCt., og at Laanesummerne skulde afdrages i Løbet af 10 Terminer. Dette Forslag blev ikke den Gang vedtaget, det blev forkastet med 42 Stemmer mod 21. Naar Forslaget den Gang kom frem, skyldtes det egentligt et Ønske, der var

fremSAT af Husmandsforeningerne. Navnlig havde det jydsk Husmandssendemandsmøde et Par Aar i Forvejen udtalt Ønske om, at der vilde blive stillet en saadan Sum til Raadighed som Driftslaan til Husmandsbrug. Der er mangen en flittig og driftig Husmand, som sidder smaait i det og har meget svært ved at komme over de Vanskeligheder, der særlig rejser sig for Begynderne, og man havde saa tænkt sig, at disse Laan kunde ydes i Summer paa maaske 100, 200 eller 300 Kr., altsaa mindre Summer, og at Husmanden saa kunde anvende en saadan Sum for Eksempel til Dræning eller Mergling af sin Jord, til Anskaffelse af en Ajlekumme, til Anskaffelse af Trækkraft eller andre Ting, der er nødvendige i hans Bedrift. Det vilde navnlig komme de mange Husmænd til gode, som sidder haardt i det, fordi det er meget vanskeligt for dem at skaffe sig den nødvendige Driftskapital. Det er ikke let for Folk, der sidder smaait i det, at skaffe sig saadanne Laan. I Almindelighed maa de vel nu gaa den Vej at skaffe sig Laan i Sparekasser eller Banker, og saadanne Laan stiftes i Almindelighed ved Hjælp af Kaution, men det er meget vanskeligt at skaffe sig saadanne Laan. Det kan betyde meget for en flittig og driftig ung Mand at blive hjulpet over saadanne Vanskeligheder som dem, jeg her har nævnt. Jeg tror derfor, at det var en særdeles god Anvendelse af Statens Penge, om man kom saadanne Husmænd til Hjælp. Saadanne Laan vil ogsaa have den Fordel, at de kunde komme hele Husmandsstanden til gode. Nu er det særlig de Husmænd, der har faaet Statslaan, de saakaldte Statshusmænd, Staten tager sig af. De sidder paa adskilligt bedre Betingelser end de gamle Husmænd, som ikke har Statshuse. Men Penge, som blev udlaant paa den Maade, jeg her taler om, kunde komme alle Husmænd til gode. Ogsaa de, der sidder med de gamle Husmandssteder, kunde faa Del i Laanene.

Nu da Socialdemokratiet har rejst Sagen under Finanslovbehandlingen, har det glædet mig at se, at kort derefter er dette Spørgsmaal taget frem paa det Landsstævne, som Husmændene har afholdt i Odense. I det Manifest, som Husmændene der har udstedt om denne Sag, siges der følgende, som jeg haaber, den højt-